

Kaata, Ragnhild (1873-1947)

Født 30. mai 1873 i Røn, Valdres. Mistet hørsel, syn og smakssansen pga skarlagensfeber da hun var tre år gammel. Da hun ble frisk igjen, var det bare «det er fælt» hun kunne si.

Sognepresten Didrik Arup oppdaget Ragnhild da hun var 10 år, og ifølge abnormskoleloven, skulle alle barn på skolen, uansett om de var døve eller blinde. Presten forsøkte å skrive henne inn på enten blindeskole eller døveskole. Men ingen ville ta i mot Ragnhild, pga ingen hadde erfaring med døvblinde barn. Nils dør i 1885, så hun blir glempt.

I 1887 møter læreren Hallvard Bergh henne og skriver en artikkel i Verdens Gang (VG) og landets aviser trykket opp artikkelen i sine aviser. Det samme gjorde aviser i USA.

Hallvard startet en landsdekkende innsamlingsaksjon for å hjelpe Ragnhild og hennes familie. Lars Havstad leste artikkelen og siden han var døv selv, så sa han i fra til sin svoger, Elias Hofgaard, som nettopp hadde etablert Hamar døveskole. Elias sier seg villig til å undervise Ragnhild.

I 1888 får hun endelig begynt på Hamar døveskole. Ragnhild var nå 14 år gammel og likte dårlig å endre miljø, vekk fra sitt hjem og familie.

Elias lærte henne å snakke og lese ved å avlese det han sa fra munnen taktilt. Ved hjelp av pusteøvelser og lek, så klarer Ragnhild å gjøre seg forstått, både muntlig og skriftlig. Hun knakk koden, da hun skjønnte at ordet «ur» var navnet på

lærerens lommeur. Etter det var det lett å lære hva de ulike gjenstandene het, ved å lese ordet på munnen til læreren og ta på gjenstanden samtidig. En av belønningene Ragnhild fikk ved å gjøre noe bra, var å danse vals og polka. Dette likte Ragnhild godt.

I 1889 kommer spesialpedagogen Mary Swift Lamson på studiebesøk, og da kunne Ragnhild allerede si noen korte setninger. Dette inspirerte Mary, og da hun dro tilbake til USA, oppsøkte hun læreren Anne Sullivan og eleven Helen Keller. De videreførte arbeidet som Elias og Ragnhild startet med.

Ragnhild lærte etter hvert andre fag ved skolen, blant annet håndarbeid, kristendom, historie, regning og geografi. Petra Heiberg lærte henne å lese punktskrift som hadde blitt tatt i bruk ved blindeskolene.

I 1890 kom kronprins Gustav på besøk, og møtet med Ragnhild imponerte så mye at han ga 50 kroner til henne.

20. juni 1897 ble Ragnhild konfirmert i Hamar domkirke og flyttet hjem til familien sin i Valdres. Dette gikk visstnok ikke bra, for Elias fikk støtte fra det offentlige og flyttet

Ragnhild tilbake til Hamar, der hun fikk bo sammen med familien til Elias på Furubakken. Får undervisning til å klare

seg selv frem til 1902. Da flyttet Ragnhild tilbake til moren sin i Valdres.

Ragnhild besøkte Furubakken hvert år flere uker, men disse besøkene tok slutt i 1906, da Elias døde.

Pengene som Hallvard samlet tidligere, ble gjort om til livrentefond og var til økonomisk støtte for familien til Ragnhild. Hallvard var ansvarlig for å legge ut penger og betale utgifter Ragnhild og familien måtte ha. Hun var også flink til å strikke og veve, så tjente penger på å selge dette. Det var så bra arbeid, at i 1891 ble det egen utstilling i Skien med hennes håndarbeid ble vist frem.

I 1934 døde moren, så Ragnhild flyttet til sin søster Anne i tre år.

I 1937 ble Døves Vel på Hamar opprettet, som et arbeidshjem for døve og døvblinde. Petra mente at Ragnhild hadde best å bo sammen med likesinnede og Ragnhild flyttet dit.

Ragnhild døde i 1947 på Hamar av bronkitt og ble begravet på Raufoss kirkegård.